

LBRIS

We know

MADELINE

MILLER

Circe

Traducere din limba engleză
de Ioana Filat

PALADIN

Când m-am născut, nu exista un cuvânt care să denumească ceea ce eram de fapt. Îmi ziceau nimfă, crezând c-o să ajung ca mama, mătușile mele și sutele de verișoare. Cum întruchipam cele mai de jos dintre cele mai neînsemnate zeițe, aveam puteri atât de mărunte, încât de-abia ne trăgeam nemurirea din ele. Vorbeam cu peștii, făceam să crească florile, storceam stropi de ploaie din nori sau sare din valuri. Cuvântul *nimfă* cuprindea tot viitorul nostru, cât era de lung și de lat. Pe limba noastră nu înseamnă doar zeiță, ci și *mireasă*.

Mama era de-ale lor, așadar, o naiadă, păzea fântânile și râulețele. Tata a văzut-o odată în treacăt, când venise în vizită la tatăl ei, Oceanos. Pe atunci, Helios și Oceanos stăteau adesea la masă când la unul, când la celălalt acasă. Erau veri de-o vârstă, deși nu arătau deloc. Tata strălucea precum bronzul proaspăt turnat, pe când Oceanos avea din născare niște ochi mereu umezi și o barbă albă, care-i ajungea până la brâu. Însă cum erau amândoi titani, preferau să-și țină tovărășie unul altuia, în loc să stea laolaltă cu zeii aceia cu caș la gură de pe Olimp, care nici măcar nu văzuseră cu ochii lor nașterea lumii.

Palatul lui Oceanos, zidit temeinic în stâncă, reprezenta o adevărată minune. Sălile sale înalte și arcuite erau poleite cu aur, iar pardoseala, după atâtea secole de tălpi zeiești ce călcașeră pe suprafața ei, devenise lucioasă. Nu exista încăpere în care să nu răzbată susurul râului lui Oceanos, din

care își trăgeau obârșia toate izvoarele cu apă dulce de pe pământ, cu undele sale atât de întunecate, încât nici nu-ți dădeai seama unde se termină râul și unde începe albia. Pe mal creșteau iarbă și flori gingașe, cenușii, dar și puzderia de odrasle ale lui Oceanos, naiade, nimfe și zei-râuri. Lucioși ca vidrele, râdeau, chipurile luminoase radiind în penumbra din jur, își treceau unii altora pocale de aur și se luau la trântă, jucându-se de-a dragostea. În mijlocul lor, punând în umbră frumusețile de crin din jur, ședea mama.

Avea părul de un castaniu cald și fiecare șuviță în parte era așa de strălucitoare, că părea luminată pe dinăuntru. Pesemne că a simțit privirea tatei, fierbinte ca palele unui rug aprins. O și văd cum își aranjează rochia, să-i cadă mai bine pe umeri. Cum își înmoaie degetele scânteietoare în apă. De sute de ori am văzut-o ținându-se de sute de asemenea tertipuri. Iar tata îi cădea de fiecare dată în plasă. Credea că întreaga lume există doar ca să-i facă lui pe plac.

— Cine e? l-a întrebat tata pe Oceanos.

Oceanos avea deja de pe urma tatei destui nepoți cu ochi aurii și se bucura să mai aibă pe-atât.

— Fiica mea, Perse. E a ta dac-o vrei.

A doua zi, tata a găsit-o lângă undele izvorului ei, în lumea de sus. Era o splendoare împodobită cu narcise înfoiate și încinsă deasupra cu ramuri de stejar. Nu era nici urmă de nămol, nici picior de broască unsuroasă, doar pietre rotunde, curate, făcând loc ierbii. Până și tata, care nu se dădea deloc în vânt după talentele subtile ale nimfelor, a căzut în admirație.

Mama știa c-o să vină. O fi fost ea plăpândă, însă era și vicleană, cu o minte ascuțită ca dinții unui țipar. Vedea prea bine pe ce cale poate să apuce una ca ea pentru a ajunge la putere și își dădea seama că n-avea cum să răzbească până acolo născând copii din flori și hârjonindu-se pe malul râului. Când l-a văzut în toată splendoarea lui, i-a răs în față. *Să mă culc cu tine? De unde până unde?*

Tata, desigur, ar fi putut s-o ia eu de-a sila. Însă Helios se fălea că femeile îi cădeau toate dornice la pat, fie roabe, fie zeițe. Doar avea atâtea altare fumegânde, încărcate cu ofrandele mamelor borțoase și ale bastarzilor fără griji.

— Fie mă iei de soție, i-a zis ea, fie îți iei gândul. Iar dacă mă iei, ai grijă: pe coclauri n-ai decât să te culci cu câte fete poștești, dar să nu cumva să mi-o aduci pe vreuna acasă. Doar eu sunt stăpână la tine-n palat.

Condiții, constrângeri. Erau o noutate pentru tata, iar zeii se dau în vânt după tot ce-i nou.

— Ne-am înțeles, a convenit el și, ca să pecetluiască învoiala, i-a dăruit un colier lucrat de mâna lui, cu mărgelile din cel mai rar chihlimbar.

Mai târziu, când m-am născut eu, i-a mai dăruit un șirag, oferindu-i apoi câte unul pentru fiecare dintre cei trei frați ai mei. Nici nu știu ce prețuia mama mai mult: mărgelile acelea strălucitoare sau invidia surorilor sale când o vedeau cu ele la gât. Cred că le-ar fi adunat mai departe, la nesfârșit, până când aveau să-i atârne de gât ca jugul pe grumazul bolului, dacă n-ar fi oprit-o zeii cei mari. La vremea aceea aflaseră ce anume eram noi patru. N-ai decât să mai faci copii, au atenționat-o, dar nu cu el. Însă alți soți nu-i dăruiau mărgelile de chihlimbar. A fost singura dată când am văzut-o plângând.

După ce m-am născut, m-a îmbăiat și m-a înfășat o mătușă – nu vă spun cum o cheamă, povestea asta are și-așa destule mătuși. O alta se îngrijea de mama, îi dădea buzele cu roșu și îi aranja părul cu piepteni de fildeș. A treia s-a dus la ușă, să-i deschidă tatei.

— E fată, a strâmbat mama din nas.

Însă pe tata nu-l deranja să aibă fiice, doar erau delicate și aurii cum curge uleiul din măslinile presate întâia oară.

Muritorii și zeii plăteau scump pentru șansa de a lăsa urmași cu sângele lor și se vorbea că averea tatei rivaliza cu aceea a însuși regelui zeilor. Și-a pus mâna pe creștetul meu, binecuvântându-mă.

— O să fie o partidă bună cândva, a zis el.

— Pentru cine? s-a interesat mama.

Ar fi alinat-o gândul că putea să mă dea pe ceva mai bun.

Tata a chibzuit o vreme, trecându-și degetele prin șuvițele mele și cercetându-mi ochii și linia pomeților.

— Pentru un prinț, de exemplu.

— Un prinț? a spus mama. Nu te referi cumva la un muritor?

Pe chip i se citea limpede dezgustul. Odată, când eram mică, l-am întrebat pe tata cum arată muritorii. „La formă sunt ca noi, presupun, însă tot așa poți să zici și că viermele are forma balenei.”

Mama se exprimase mai simplu: *Ca niște saci grosolani umpluți cu carne putredă.*

— Desigur c-o să se mărite cu un fiu al lui Zeus, a insistat mama.

Deja se vedea pe la ospețele de pe Olimp, stând la dreapta reginei Hera.

— Nu. Are părul pestriț ca linxul. Și bărbia. E prea ascuțită ca să fie pe placul cuiva.

Mama nu l-a mai contrazis atunci. Știa prea bine, ca toată lumea de altfel, că-i sare țandăra una-două dacă-l zgândări. *Oricât de aurită i-ar fi lumina, nu uita niciodată că te arde ca para focului.*

S-a ridicat. De-acum burta i se retrăsese, își recăpătase talia, iar obrajii îi erau proaspeți și feciorelnici ca doi bujori. Cei din stirpea noastră se întremează iute, însă ea era și mai și, fiind una dintre fiicele lui Oceanos, care nasc cum își lasă peștoaicele icrele.

— Vino, a zis ea. Hai să facem ceva mai bun.

Am crescut repede. N-am stat în fașă decât câteva ore, după care, câteva clipe mai târziu, deja umblam de-a bușilea. A rămas o mătușă cu mine, sperând să se pună bine cu mama, ea fiind cea care mi-a dat numele *Șoimița*, Circe, după ochii mei galbeni și plânsetul meu ciudat, ascuțit. Însă, când și-a dat seama că mama nici nu se uita la slugărnici ei, așa cum nu băga de seamă nici pământul de sub picioare, s-a făcut nevăzută.

— Mamă, i-am atras atenția. Tușă nu mai e.

Mama nu mi-a răspuns. Tata deja se dusesse să-și vadă de carul lui ceresc, iar ea își împletea flori în păr, gata să plece pe calea tainică a apelor la surorile ei de pe malurile înverzite. Aș fi putut să merg și eu cu ea, dar aș fi stat toată ziua la picioarele mătușilor mele, să le aud bârfind despre lucruri de care nu-mi păsa câtuși de puțin și nici măcar nu le înțelegeam. Așa că am rămas acasă.

Sălile tatei erau întunecoase și mute. Palatul său se învecina cu al lui Oceanos, îngropat fiind în stânca pământului, iar zidurile îi erau de obsidian lustruit. De ce nu? Ar fi putut să fie din orice, din marmură sângerie de Egipt sau balsam de Arabia, după simpla dorință a tatei. Însă îi plăcea felul în care obsidianul îi reflecta lumina și cum se aprindeau pereții lucioși când trecea pe lângă ei. Tata n-a reușit niciodată să-și închipuie cum ar arăta lumea fără el.

La vremea aceea puteam să fac ce pofteam: să aprind o torță și să-i văd flăcările întunecate fugind după mine. Să mă întind pe podeaua netedă de pământ și să-mi îngrop degetele în ea. Nu găseai nicio larvă sau râmă, deși nici n-aveam cum să le duc dorul pe atunci. Numai noi eram vii în palatul acela.

Când s-a întors tata noaptea, pământul s-a scuturat ca o crupă de cal, iar găurile pe care le făcusem în podea s-au

netezit. Într-o clipă s-a întors și mama, mirosind a flori. A dat fuga să-l întâmpine, iar el a lăsat-o să i se agațe de gât, a primit pocalul cu vin și s-a dus să se așeze în jilțul cel mare de argint. M-am ținut după el. *Bun venit acasă, tată, bun venit acasă.*

Cât și-a băut vinul, a jucat dame. Nimeni n-avea voie să joace cu el. Muta piesele de piatră, apoi tot el întorcea tabla și le muta iar. Mama și-a făcut glasul cât putea de mios.

— Nu vii la culcare, dragostea mea?

Și s-a întors încet în fața lui, să-i arate formele pline, de parcă s-ar fi răsucit pe o frigare. În momentul acela, cel mai adesea tata lăsa baltă jocul, însă nu tot timpul, iar atunci, spre încântarea mea, mama pleca trântind după ea ușa din lemn de mirt.

La picioarele tatei se întindea o lume de aur. Lumina se revărsa din toate părțile, din pielea lui galbenă, din ochii licăritori, din părul cu luciri de aramă. Carnea îi ardea ca un vas cu cărbuni și mă dădeam cât mai aproape de el, până când mă oprea, ca o șopârlă pe pietre la amiază. Mătușile povesteau că, dintre zeii mai puțin importanți, unii nici nu puteau să se uite la el, însă eu îi eram fiică, așa că atâta mă zgâiam la chipul lui, că tot i-l mai vedeam în fața ochilor când întorceam privirea, arzând din podea, din pereții licăritori și mesele încrustate, până și din propria mea piele.

— Ce s-ar întâmpla dacă te-ar vedea vreun muritor în toată gloria ta? l-am întrebat.

— S-ar face scrum într-o clipă.

— Dar dacă muritorul m-ar vedea pe mine?

Tata a zâmbit. Am ascultat cum se mișcă piesele pe tablă, cu hârșăitul bine cunoscut al marmurei pe lemn.

— Muritorul acela s-ar socoti norocos.

— Nu ar arde?

— Sigur că nu.

— Dar am ochii tăi.

— Nu. Uite.

Și și-a lăsat privirea pe un buștean de lângă vatră. S-a luminat, s-a aprins în vâlvătăi, s-a făcut scrum și s-a risipit la pământ.

— Așa ceva e un fleac, pot să fac mult mai mult. Tu ești în stare?

Toată noaptea m-am zgâit la bușteni. N-am reușit.

S-a născut sora mea și, curând după, fratele. Nu știu exact cât timp a trecut. Zilele zăiești curg năvalnic precum apele unei cascade și pe atunci nu deprinsesem să le număr ca muritorii. Ai fi crezut c-o să ne învețe tata; la urma urmei, el știe bine când e răsăritul. Însă până și el considera că frații mei erau gemeni. Desigur, de cum s-a născut frate-meu, cei doi au stat îmbârligați ca nurcile. Tata i-a binecuvântat pe amândoi cu o singură mână.

— Tu, i s-a adresat surorii mele, radioasa Pasifae. Te vei mărita cu un fiu al lui Zeus ce va rămâne în eternitate.

A grăit cu glasul profetic ce anunța viitorul. Când l-a auzit, mama a fost în culmea fericirii, închipuindu-și în ce veșminte o să se împodobească pe la ospetele lui Zeus.

— Iar tu, i-a spus fratelui meu cu glasul lui obișnuit, răsunător și limpede ca o dimineață de vară. Fiul e oglinda mamei sale.

Mama s-a bucurat să-l audă și și-a îngăduit atunci să-i dea un nume. I-a zis Perses, după numele ei.

Cei doi frați erau isteți și și-au dat seama iute cum stau lucrurile. Ce le mai plăcea să se strâmbe la mine de după lăbuțele lor de hermină! *Are ochii galbeni ca pișatul. Are glasul ținător ca al bufniței. O fi chemând-o Șoimița, dar mai bine-i spuneau Capra, așa e de urâtă.*

Așa încercau la început să mă-nțepe, nu le ieșea, însă se făceau tot mai tăioși pe măsură ce treceau zilele. Am învățat să-i

ocolesc, iar ei și-au găsit curând un loc mai bun printre prunii naiadelor și ai zeilor-râuri din palatul lui Oceanos. Când mama a mers la surorile ei, s-au dus cu ea și s-au făcut stăpâni peste verișoarele noastre cumiști, hipnotizându-le ca știuca pe plevuști înainte să le hăpăie. Puneau la cale, în joacă, zeci de chinuri. Haide, Melia, o îndemneau ei. După moda olimpiiană, trebuie să-ți tai părul până la ceafă. Cum o să atragi privirile viitorului tău soț dacă nu ne lași să te tundem? Când Melia s-a văzut cu claiă de păr retezată, ca țepii de arici, a izbucnit în plâns, iar ei au hohotit de-au răsunit caverne.

I-am lăsat să facă ce poftesc. Îmi plăceau mai mult sălile tăcute ale tatei și stăteam cât puteam de mult la picioarele lui. Într-o zi, poate drept răsplată, s-a oferit să mă ia cu el într-o vizită la cireada de vaci cerești. Era o mare cinste pentru mine, căci însemna că pot merge cu el în carul de aur și să-i văd animalele pentru care-l pizmuiam toți zeii, cincizeci de juninci albe-albe, cu care-și scâldea ochii în mersul său zilnic deasupra pământului. M-am aplecat peste marginea carului bătut în pietre scumpe și am privit cu admirație lumea care mi se perinda prin fața ochilor: pădurile de un verde bogat, munții colțoși și oceanul albastru. M-am uitat și după muritori, însă eram prea departe ca să-i zăresc.

Cireada trăia pe insula înverzită Trinacria, păstorită de două surori vitrege de-ale mele. Când am sosit, surorile au venit într-un suflet la tata și i s-au agățat de gât țipând. Dintre toate odraslele tatei, ele erau printre cele mai frumoase, cu pielea și pletele lor de aur topit. Le chema Lampetia și Faetusa. *Luminoasa și Strălucitoarea.*

— Pe cine ai adus cu tine?

— Sigur e de-ale lui Perse, uite ce ochi are.

— Desigur! Lampetia – sau ea credeam că e – m-a mângâiat pe păr. Scumpa mea, să nu-ți faci nicio grijă cu ochii tăi. Deloc, deloc. Ai o mamă frumoasă foc, însă n-a avut niciodată puteri.

— Semăn cu voi la ochi.

— Ce dulce ești! Nu, scumpa mea, ai noștri luminează ca focul, iar pletele, ca soarele pe ape.

— Faci foarte bine că ți-l împletești, a intervenit Faetusa. Șuvițele castanii n-arată deloc rău. Păcat că nu poți să-ți ascunzi așa și glasul.

— Ar putea să tacă pe vecie. Așa ar reuși, nu, soro?

— Într-adevăr. Au zâmbit amândouă. Mergem să vedem vacile?

Nu mai văzusem niciodată o vacă, de nicio rasă, însă nu conta: erau niște animale atât de frumoase, încât nici nu trebuia să le asemuiesc cu altceva. Aveau pielea curată ca petalele de crin și ochii blânzi, cu gene lungi. Coarnele le erau aurite – de mâna surorilor mele –, iar când se aplecau să pască iarba, își arcuiiau grumazurile ca niște dansatoare. Spinările le luceau netede în lumina apusului.

— Ah! am rostit. Pot să pun mâna?

— Nu, a rostit tata.

— Vrei să-ți spunem cum le cheamă? Ea e Chip-Alb, asta e Ochi-Sclipitori, iar aia e Scumpica. Aici le avem pe Drăguța, pe Frumușica, pe Corn-de-Aur și pe Scânteiuța. Apoi mai e Scumpica și...

— Ați amintit-o deja pe Scumpica, le-am întrerupt. Ați zis că ea e Scumpica.

Și le-am arătat-o pe vițeaua care rumega liniștită.

Surorile mele s-au uitat una la alta, apoi la tata, mutându-și privirea aurie. Însă el își admira distrat junincile.

— Sigur te înșeli, au ripostat ele. Tocmai am spus că asta e Scumpica. Iar asta e Steluța, asta e Scăpăruța, și...

— Ce-i asta? Drăguța a făcut o zgaibă? s-a mirat tata.

Surorile mele au început imediat să se agite.

— Ce zgaibă? Vai, nu se poate! Vai, Drăguțo, urât ne-ai făcut-o. Vai, ce blestemăție te-a rănit?

M-am aplecat să mă uit. Era o cojiță, mai mică decât unghia mea cea mai mică, însă tata s-a încruntat.

— Aveți grijă să n-o mai văd mâine.

Surorile mele au încuviințat repetat din capete, *desigur, desigur. Ne cerem iertare.*

Ne-am urcat iar în car și tata a luat hățurile cu capete argintate. Surorile i-au mai pupat de câteva ori mâinile, iar caii au țâșnit din loc, avântându-se cu noi pe cer. Prin lumina tot mai slabă, se zăreau deja primele constelații.

Mi-am amintit că tata îmi povestise odată că pe pământ trăiau niște oameni numiți astronomi, care aveau sarcina de a-i studia răsăritul și apusul. Ei se bucurau de cea mai mare cinste printre muritori și locuiau în palate, ca sfetnici de regi, însă uneori tata mai zăbovea prins cu una sau cu alta și le dejuca toate calculele, spre disperarea lor. Atunci, astronomii aceia erau târâți cu de-a sila la picioarele regilor lor și uciși pentru înșelăciune. Ajuns aici cu istorisirea, tata a zâmbit. Așa și meritau, a spus el. Helios Soarele nu ascultă de nimeni și nimeni nu poate să știe ce și-a pus în gând să facă.

— Tată, am zis, oare am întârziat destul cât să-i omoare pe astronomi?

— Da, a răspuns el scuturând frâiele zornăitoare.

Caii s-au năpustit înainte și lumea s-a topit sub noi, iar la marginea mării s-au ivit umbrele de fum ale nopții. Nu m-am uitat. Simțeam în piept un nod ca o cârpă stoarsă de tot. Mă gândeam la toți astronomii aceia. Mi i-am închipuit târându-se ca râmele, încovoiați fără vlagă. Iertare, țipau ei picați în genunchii lor ciolănoși, n-am fost noi de vină, însuși soarele a întârziat.

Soarele nu întârzie niciodată, se împotriveau regii de pe tronurile lor. Ceea ce susțineți e o blasfemie. Se cuvine să muriți. Și securile se prăvăleau iute, retezându-i în două pe oamenii aceia care implorau milă.

— Tată, am zis. Mă simt ciudat.

— Ți-e foame, mi-a răspuns el. Ospățul ar fi trebuit să înceapă de-acum. Mare rușine că ne-au ținut în loc surorile tale!

La cină am mâncat bine, și totuși senzația nu mi-a trecut. Pesemne că aveam o privire stranie, căci Perses și Pasifae, întinși pe divanul lor, s-au apucat să râdă pe înfundate.

— Ai înghițit o broască?

— Nu, am spus.

S-au pus și mai tare pe râs, frecându-se unul de celălalt, cum stăteau îmbrățișați, ca doi șerpi lustruindu-și solzii.

— Ei, cum ți s-au părut junincile tatei? m-a întrebat sora mea.

— Frumoase.

— Nu știe! a râs Perses. Cunoști pe cineva mai prost decât ea?

— Deloc, a chicotit sora mea.

Mai bine nu întrebam, însă eram dusă pe gânduri, parcă vedeam toate leșurile alea spintecate zăcând pe podeaua de marmură.

— Ce nu știi?

Soră-mea, cu fața ei de nură nevinovată...

— Că le fute, desigur. Așa face altele noi. Se preschimbă în taur și le însămânțează cu viței, iar pe cele bătrâne le pune la frigare. De-asta crede lumea că-s nemuritoare.

— Nu e adevărat.

S-au pus pe hohotit, arătându-mi cu degetul obrazii îmbujorați. Auzindu-i, mama a venit îndată la noi. Ce-i mai plăceau ștrengăriile fraților mei...

— Tocmai îi povesteam lui Circe despre vaci, i-a zis frațele meu. Habar n-avea.

Mama, cu râsul ei argintiu ca apele unui izvor șopotind în jos pe pietre:

— Neghioaba de Circe.

Așa au trecut anii aceia. Mi-ar plăcea să spun că de fapt așteptam prilejul potrivit să evadez, însă teamă mi-e că-aș fi plutit așa până se sfârșea lumea, crezând că toate tainele acelea anoste reprezentau viața însăși.

A început să umble vorba că un unchi urma să-și primească pedeapsa. Nu-l văzusem niciodată, însă îi tot auzisem numele rostit sumbru, în șoaptă, de-ai mei. *Prometeu*. Cu mult timp în urmă, pe când oamenii tremurau în peșteri din cauza frigului, el sfidase porunca lui Zeus și le dăruise acestora focul. Din flăcările sale izvorâseră toate lucrările și binefacerile civilizației de care pizmașul Zeus sperase că omenirea n-o să aibă parte vreodată. Ca răsplată pentru răzvrătire, l-a trimis pe Prometeu să trăiască în cel mai adânc hău subpământean, asta până-i găsea o pedeapsă pe potrivă. Iar acum Zeus a dat de știre că a venit și vremea asta.

Ceilalți unchi ai mei au dat fuga la palatul tatei, fâlfâindu-și bărbile și dând glas îngrijorărilor. Formau o gloată tare pestriță: zei-râuri cu mușchi noduroși precum trunchiurile copacilor, zei-mări și roind de spumă sărată, cu crabi atârnați în bărbi, moșuleți uscățivi cu carne de focă între dinți. De fapt, cei mai mulți nici nu-mi erau unchi, ci mai degrabă un soi de verișori mai în vârstă. Erau titani, ca tata și ca bunicul, ca Prometeu, supraviețuitori ai războiului zănesc care nu fuseseră nimiciți sau înlănțuiți și căzuseră la pace cu trăsnetele lui Zeus.

Titani se născuseră doar o dată, în zorii lumii. Atunci, străunchiul meu Cronos auzise o profeție cum că propriul său vlăstar avea să-l uzurpe într-o zi. Când Rhea, soția lui, a născut primul copil, i l-a smuls din brațe, jilav cum era, și l-a

înfulecat dintr-o înghițitură. Și tot așa i s-au mai născut patru urmași, pe care i-a tot hăpăit, până când, disperată, Rhea a înfășat un pietroi și i l-a dat să-l înghiță. Cronos s-a lăsat păcălit, iar pruncul salvat, Zeus, a ajuns pe muntele Dicte și a crescut acolo în taină. Când s-a făcut mare, a ajuns într-adevăr să se răzvrătească, a smuls trăsnetul de pe bolta cerească și i-a vârat tatălui său pe gât ierburi otrăvitoare. Astfel i-a vărsat afară pe frații și pe surorile lui, care trăiau în burta lui Cronos. Toți s-au alăturat îndată fratelui lor, luându-și numele de olimpieni, după piscul pe care și-au așezat tronurile.

Vechii zei s-au dezbinat și au format tabere. Mulți și-au unit puterile cu Cronos, însă tata și bunicul i s-au alăturat lui Zeus. Unii au zis că Helios îl urăse dintotdeauna pe Cronos pentru mândria și laudăroșenia lui, pe când alții bârfeau că, având darul profeției, știa deja cum o să se termine războiul. Cerul s-a sfâșiat de-atâtea bătălii: aerul fierbea și zeii se înțeleștau până-și smulgeau unii altora carnea de pe oase. Pământul a fost scaldat în atâtea șiroaie de sânge zeiesc clocotit, că unde au nimerit au crescut flori alese. Într-un final, Zeus s-a dovedit mai tare. Pe cei care i s-au împotrivit i-a pus în lanțuri, iar pe restul titanilor i-a deposedat de puterile lor, pe care le-a împărțit fraților și surorilor lui și pruncilor pe care-i făcuse. Unchiul Nereu, care cândva fusese stăpânul mărilor, a ajuns acum slugă la noul zeu, Poseidon. Unchiul Proteu și-a pierdut palatul și nevestele i-au fost luate ca sclave de iatac. Numai tata și bunicul n-au suferit nicio pierdere și nu și-au știrbit câtuși de puțin rangurile.

Titanii au pufnit trufași. Adică trebuiau să se arate recunoscători? Helios și Oceanos reușiseră să-și atragă de partea lor sorții războiului, toată lumea știa asta. Zeus s-ar fi cuvenit să le încredințeze un potop de noi puteri și îndatoriri, numai că se temea, căci deja erau la fel de puternici ca el. Se tot uitau la tata, așteptându-l să protesteze, să-l vadă arzând ca para focului. Însă Helios s-a întors la sălile sale subpământene, departe de ochii cerești ai lui Zeus.

Și așa au trecut veacuri. Pământul și-a închis rănile și s-a statornicit pacea. Însă nemulțumirile zeilor sunt eterne, cum le sunt și trupurile, iar pe la ospățurile de seară unchii mei se strângeau laolaltă lângă tata. Îmi plăcea că-și plecau ochii când îi vorbeau, că amuțeau absorbiți când se mișca el în jilț. Pocalele cu vin se tot goleau și torțele tot păleau. A trecut destulă vreme de-acum, șuşoteau unchii mei. Ne-am recăpătat forțele. Gândește-te câte-ai putea să înfăptuiești dacă ți-ai vărsa tot focul din tine. Ești cel mai puternic dintre cei de viță veche, ești mai presus până și de Oceanos. Mai presus de însuși Zeus, doar să ți-o dorești.

Tata a zâmbit.

— Frații mei, a zis el, de ce vorbiți așa? Nu ne bucurăm toți de fum și de bucate alese? Zeus ăsta nu-i așa de rău.

Dacă l-ar fi auzit, și Zeus s-ar fi arătat mulțumit. Însă el nu putea să citească chipul tatei așa de limpede ca mine. Cuvintele rămase nerostite acolo.

Zeus ăsta nu-i așa de rău *până una-alta*.

Unchii mei i-au zâmbit și ei frecându-și mâinile. Și s-au dus încovoiați, cu speranța în sân, visând la câte n-o să mai facă ei când o să ajungă iarăși titanii stăpâni.

Aceasta a fost prima lecție pe care am învățat-o. Pe sub chipul bine cunoscut și pașnic al lumii se mai află unul care de-abia așteaptă să sfâșie universul în două.

Acum, unchii mei se îmbulzeau îngroziți în sala mare a tatei. Pedeapsa care se prăvălise pe capul lui Prometeu era un semn, ziceau ei. Zeus și ai lui s-au ridicat în sfârșit împotriva noastră. Olimpienii n-o să fie în veci fericiți până n-o să ne nimicească pe toți. Mai bine ne alăturăm lui Prometeu, sau nu, mai bine ne arătăm împotriva, să nu ne pice și nouă în cap trăsnetul lui Zeus.

Eu stăteam, ca de obicei, la picioarele tatei. Stăteam tăcută, ca nu cumva să mă vadă și să mă alunge de-acolo, însă pieptul îmi clocotea când mă gândeam copleșită la ce se putea întâmpla: să reînvie războiul. Cum ne-ar sfărâma sălile palatului cu trăsnetele. Atena, fiica războinică a lui Zeus, ne-ar vâna cu lancea ei cenușie, alături de Ares, fraatele ei la fel de ucigaș. Ne-ar pune pe toți în lanțuri și ne-ar azvârli în genunile înflăcărate de unde n-aveam cum să mai ieșim în vecii vecilor.

Din mijlocul lor, tata a glăsuț calm și strălucitor:

— Haideți, fraților, Prometeu își primește pedeapsa doar pentru că și-a meritat-o pe deplin. Să nu plecăm acum urechea la uneltiri.

Însă unchii mei și-au făcut griji mai departe. *Va fi pedepsit în văzul lumii. E o jignire, vor să ne dea o lecție. Iată ce pățesc titanii care nu se supun.*

De-acum tata ardea cu o flacără puternică, albă.

— E doar muștrarea cuvenită trădătorului, atâta tot. Prometeu s-a abătut de la calea sa dintr-o dragoste prostească pentru muritori. Nu e nicio lecție pentru titani. Nu pricepeți?

Unchii mei au încuviințat. Pe chipuri, dezamăgirea li se împletea cu ușurarea. Nu va curge sânge până una-alta.

Rar se întâmpla o asemenea grozăvie, să fie pedepsit un zeu, așa că sălile vuiiau de zvonuri. Prometeu nu putea fi ucis, însă existau destule cazne la fel de rele ca moartea. Ce vor fi oare: pumnale, săbii, mădulare smulse? Țepușe în-cinse sau o roată de foc? Naiadele leșinau una în poala alteia. Zeii-râuri făceau pe țăntoșii, deși erau vizibil tulburați. Nici nu vă închipuiți cât de tare se tem zeii de durere. Nimic nu le e mai străin și nimic nu le trezește atâta jind să vadă totul cu ochii lor.